

ÅRSREDOVISNING

IQ Samhällsbyggnad

Årsredovisning för 2020

IQ Samhällsbyggnad

IQ Samhällsbyggnad

802410-6521

IQ Samhällsbyggnad

Räkenskapsåret
2020-01-01 – 2020-12-31

Innehåll

Förvaltningsberättelse	5
Vår roll som kunskapsnod och plattform	5
Samhällsbyggande på plats i ny forsknings- och innovationsproposition	6
Ett år med Corona	7
Remisser	8
Vi är medlemmarnas plattform för viktiga frågor	9
Årsstämma	9
Mötesplats för innovation, forskning och kvalitet	10
Synergiutskottet	10
Strategiutskottet	10
Nyttiggörandeutskottet	11
Kommunnätverket	11
Arenor driver utveckling.....	12
Samhällsbyggandets regelforum –	12
För ett modernare och effektivare byggande.....	12
Våra program och projekt.....	14
Forsknings- och innovationsprogram	14
E2B2 – Forskning och innovation för energieffektivt byggande och boende.....	14
Smart Built Environment – Hållbart samhällsbyggande genom digitalisering och industrialisering	15
JPI Urban Europe	15

Projekt och roller	16
Nyttiggörandeprojekt – ett resultat av utskottsarbete	16
Innovationsledning i hållbara stadsutvecklingsprojekt.....	17
Adjungerad professur – digitalisering i byggandet	17
Digital samordnare för SBUF	18
Närstående verksamhet	19
BIM Alliance	19
Organisation	20
Styrelsen	20
Valberedningen	21
Kansliet	21
Ekonomi	22
Resultat och ställning	22
Flerårsöversikt	22
Resultaträkning	23
Tillgångar	24
Eget kapital och skulder	24
Noter	25
Underskrifter	26

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för IQ Samhällsbyggnad, 802410-6521 får härmed avge årsredovisning för 2020. Föreningen har sitt säte i Stockholm. Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (kr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

IQ Samhällsbyggnad är en ideell förening som arbetar för ökad innovation och kvalitet inom samhällsbyggandet. Vi arbetar proaktivt för att utveckla ett effektivt, kvalitativt, kompetent och attraktivt samhällsbyggande. All aktivitet som bedrivs i föreningen siktar mot visionen;

**”IQ Samhällsbyggnad tar Sverige till en
tätposition inom hållbart samhällsbyggande”**

Visionen är vårt långsiktiga mål och effekterna av vår verksamhet följs upp för att säkerställa att vi för sektorn framåt i rätt riktning.

Vår roll som kunskapsnod och plattform

Genom våra strategiska aktiviteter identifierar vi sektorns utmaningar, behov och potentialer. Vi samlar sektorn och arbetar gemensamt med konkreta utvecklingsförslag och initierar forsknings- och innovationssatsningar.

I vår roll som kansli, och ansvarig för projekt och uppdrag, bidrar vi aktivt till att utveckla kunskapsfronten. Vi samlar sektorn och arbetar med att främja praktisk tillämpning av resultat. Vår målsättning är att vi aktivt ska bidra med att öka mottagarkapaciteten och vanan hos sektorn för att ta emot nya produkter, tjänster och processer.

Genom vårt arbete bidrar vi aktivt till att minska gapet mellan befintlig kunskapsfront och praktisk tillämpning brett i sektorn. Det sker när vi arbetar tillsammans med medlemmar och andra aktörer som behöver vara involverade i

I fokus för vår verksamhet

- Vi samlar sektorn för utveckling
- Vi löser upp knutar där aktörer behöver samarbeta för att lyckas
- Vi visar på det senaste när det gäller innovation
- Vi delar med oss av de senaste kunskapsrönen vad det gäller teknik, förändringsledarskap och implementering/ användning av kunskap hos sektorns aktörer
- Vi utvecklar tillsammans ny kunskap, innovationer och förslag i riktning mot ett hållbart samhällsbyggande
- Vårt arbetssätt är agilt och medskapande och vi erbjuder alla sektorns aktörer att var med på resan

metodutveckling. Vi bidrar med att skapa förutsättningar för aktörer att kunna skala upp, sprida, testa och implementera innovationer och kunskapsfronten.

Under 2020 har vi tagit fasta på att utveckla verksamheten och samarbeten mellan aktörer inom samhällsbyggnadssektorn. Det har skett genom att både intensifiera och utveckla redan pågående samarbeten, och genom att utveckla nya former och konstellationer.

Under 2020 har medlemserbjudandet utvecklats och det är ett arbete som även kommer fortgå 2021. Nya medlemsaktiviteter kommer att införas och som om medlem erbjuds du:

- Omvärldsbevakning kring utvecklings- och kunskapsfronten
- Möjlighet att söka plats i något av våra utskott
- Delta i arbetsgrupper i våra arenor – Tätposition Sverige, Attraktiva livsmiljöer och Kunskapsuppbyggande och livslångt lärande
- Möjlighet att delta i vårt kommunnätverk – ett nätverk av kommuner i framkant
- Inbjudningar till seminarier/webbinarier/workshoppar
- Nyhetsbrev för att kunna hålla sig uppdaterad
- Kanaler för att sprida information om aktiviteter och event som medlemmar ordnar
- Möjlighet delta på plattformar som har till syfte att lösa upp knutar där sektorns utveckling hämmas
- En personlig kontaktperson på kansliet
- Nätverksträffar för nya medlemmar och kontaktpersoner hos medlem

Samhällsbyggande på plats i ny forsknings- och innovationsproposition

Regeringen presenterade sin nya forsknings- och innovationspropositionen den 17 december 2020. Propositionen innebär en kraftig förstärkning av medel till forskning och innovation.

I samhällsbyggnadssektorns gemensamma inspel till propositionen, som IQ Samhällsbyggnad samordnade, skrev vi att Sverige har förutsättningar att bli en permanent världsutställning för hållbart samhällsbyggande. Vi ser möjligheter till detta när samhället behöver göra stora och komplexa tekniksprång för att nå högt ställda samhällsmål. Det krävs forskning och innovation för att driva på utveckling och genomförande för att nå klimatanpassning och resiliens. Det är en styrka att Sverige har förutsättningar för breda angreppssätt, djup specialisering, tvärsektoriella perspektiv, samarbeten mellan näringsliv, offentlig sektor, akademi och organisationer samt ett agilt förhållningssätt. Det är ett helhetsperspektiv som bidrar till möjligheten att öka konkurrenskraften och ta en tätposition.

Vi har under 2020 arbetat intensivt med att förankra inspelet internt hos IQ Samhällsbyggnads medlemmar, i övriga samhällsbyggnadssektorn och inom politiken. Till exempel publicerades en [artikel på Altingets webbplats](#) som beskriver huvuddragen i vårt inspel.

Vi arbetar vidare tillsammans med sektorns aktörer med utgångspunkt i de prioriteringar som vi lyfte i inspelet. Det sker genom våra strategiska verksamhetsområden **Tätposition Sverige**, **Attraktiva livsmiljöer** och **Kunskapsuppbyggande**, som vi utvecklat till ett arbete med "Arenor", som du läser mer om på sida 13.

Sedan vi lämnade in inspelet har **Utredningen för samordning för bostadsbyggande** och **Fossilfritt Sverige** utvecklat och överlämnat förslaget Plusstadskoncept till regeringen. Ett förslag som ligger i linje med det som vi föreslog i inspelet. Ansvarig minister Per Bolund och statssekreterare Elin Olsson bjöd in IQ Samhällsbyggnad till rundabordssamtal kring initiativ för hållbar stadsutveckling och där Plusstadskonceptet och Initiativ Klimatkontrakt 2030, som utvecklats av Viable Cities, diskuterades. IQ Samhällsbyggnad var även en av undertecknarna på den [artikel om Plusstadskonceptet](#) som publicerades i DN.

Ett år med Corona

Corona-pandemin fortgår, och vilka konsekvenserna blir under 2021 återstår att se. Vi kan nu summera effekterna under 2020. All vår verksamhet flyttade över till digitala forum, från och med mitten av mars. Även före Corona hade vi viss verksamhet som enbart skedde via digitala plattformar, som Kommunätverket och Urban Lunch Talks. Det bidrog till att vi snabbt kunde ställa om verksamheten. Inledningsvis var vi tyvärr tvungna att boka av, eller boka om, några större planerade möten där interaktionen stod i fokus. Under det fortsatta året lyckades vi genomföra alla planerade aktiviteter, och även lägga till fler digitala event för att kompensera för uteblivna möten på plats.

Under året har vi lärt oss mer om att planera och genomföra digitala event, med hjälp av olika verktyg och med interaktiva inslag. Vi har byggt upp en gemensam studio för organisationsklustret i våra lokaler på Drottninggatan 33. Den digitala mötesformen har fått positiva effekter i form av fler deltagare på både webinarier och digitala möten. Vi ser också att deltagarna har spridning över hela landet på ett sätt som vi inte lyckats med under möten genomförda "på plats". Att slippa resa har alltså ökat möjligheten för fler att vara med. De flesta större webinarier spelas nu in och kan ses i efterhand, vilket innebär att innehållet får längre och större spridning.

Vi har däremot inte haft möjlighet att erbjuda några fysiska mötesplatser sedan i mitten av mars 2020. Vi ser att det nu finns en längtan efter att få träffas på plats för att spontant kunna utveckla kontaktnäten i samband med seminarier, workshoppar och möten.

Pandemin medförde att de ekonomiska riskerna som relaterar till vår verksamhet, liksom för många andra, har ökat. En risk som vi ställdes inför under året kopplar till om en stor del av personalen skulle insjukna i pandemin samtidigt. Konsekvensen kunde då ha blivit att vi inte lyckats leverera enligt de åtagande vi har för program, projekt och uppdrag. En annan risk gäller vår roll som huvudhyresvärd på kontorslokalerna på Drottninggatan 33, där vi agerar hyresvärd för underhyresgäster. Under 2020 har också kostnaden för lokalen "Ljusgården" ökat på grund av en minskad uthyrning. Båda dessa risker har dock kunnat hanteras. Vi har som andra organisationer/företag haft möjligheten att få en sänkning av arbetsgivaravgifterna under en begränsad tid under våren 2020.

Vi har liksom som många andra fått ställa om från hög närvaro i våra kontorslokaler till i huvudsak arbeta hemifrån. Nackdelar med det är att vi inte har haft tillfällen till spontana samtal i det fysiska rummet eller gemensamma aktiviteter där hela gruppen kan träffas. Nya mötesformer för att fånga upp varandra i vardagen infördes, såsom korta avstämningsmöten tre gånger i veckan. Under dessa möten lyfter vi bland annat veckans utmaning och veckans bästa händelse. Vi ser att det är viktigt att dela med sig av problem, stödja varandra och att fira när vi lyckas. Vi använder oss också av trafikljussymboler för att själva beskriva vår arbetsbelastning under kommande dagar.

Remisser

Vi får ofta förfrågningar om att besvara remisser, betänkanden, utredningar och andra förslag. Vi besvarar framför allt de remisser som har en tydlig koppling till forskning och innovation. Under 2020 besvarade vi en remiss; [Betänkande Modernare byggregler SOU 2019:68](#).

Under remisstiden arrangerade IQ Samhällsbyggnad ett webinarium, som gav fördjupad kunskap om innehållet i betänkandet. Med utgångspunkt i de synpunkter som lyftes under vårt webinarium skrev vi i remissvaret att vi bejakade utredningens intentioner att skapa ett nytt regelverk. Regelverket syftar till effektivisering av byggandet, innovation, nytänkande och effektivt nyttjande av det byggda samt främjar industriellt byggande. Vi beskrev att vi delar den problembild som utredningen målar upp, men att vi saknade en utförlig konsekvensanalys av hur förslagen i betänkandet löser problemen som beskrivs. I remissvaret lyfte vi också avsaknaden av digitaliserings- och innovationsperspektiv, vilket vi hoppades skulle bli tydligare i det slutgiltiga förslaget.

Vi är medlemmarnas plattform för viktiga frågor

IQ Samhällsbyggnad utgörs av medlemmar från hela samhällsbyggnadssektorn. Bland medlemmarna finns representanter från akademi, näringsliv, kommuner, myndigheter, offentlig sektor och organisationer. Den 31 december 2020 hade IQ Samhällsbyggnad 99 medlemmar.

Under året har medlemmarna engagerats forsknings- och innovationspolitiken genom det fortsatta arbetet med våra prioriterade verksamhetsområden från inspelet till den forskningspolitiska propositionen. Medlemmarna har inkluderats i arbetet med remisser och medverkat på våra mötesplatser som talare och deltagare. Många medlemmar har också varit engagerade i våra nätverk, utskott och arbetsgrupper.

För att ytterligare förstärka medlemsnyttan och medlemsengagemanget kompletterade vi 2020 existerande utskott och nätverk med mer tidsbegränsade "arenor" inom områden och frågeställningar där det behövs flera aktörer för att lösa utmaningarna, läs mer om detta på sidan 13.

Årsstämma

Årsstämman hölls den 6 maj 2020 och genomfördes i digitalt format. Gästtalare var Elin Olsson, statssekreterare hos finansmarknads- och bostadsminister Per Bolund. Hon talade om samhällsutmaningar, den kommande forsknings- och innovationspropositionen och om vad regeringen har på sin agenda som särskilt berör oss i samhällsbyggnadssektorn.

Mötesplats för innovation, forskning och kvalitet

Synergiutskottet

Under 2020 har arbetet i Synergiutskottet präglats av hur delar av vårt inspel till forsknings- och innovations-propositionen kan tas vidare för att utvecklas och realiseras av sektorns aktörer och forskningsfinansiärer. Vi genomförde arbetet innan resultat av propositionen var känt, men med utgångspunkt i vad vi behöver göra för att möta en kommande satsning. Fokus har legat på ett av de verksamhetsområden som vi byggde inspelet på: Attraktiva livsmiljöer.

Arbetet har resulterat i flera konkreta nyttor för IQ Samhällsbyggnads medlemmar och för sektorn i stort. Vi har genomfört en kartläggning av "landskapet" kring Attraktiva livsmiljöer. Där har viktiga organisationer, initiativ och satsningar både inom Sverige och EU samlats i en gemensam kartbild. Kartan tydliggör var, och av vem, insatser görs. Kartan kan nu användas både strategiskt och för att sätta enskilda satsningar i sitt sammanhang.

Synergiutskottet har också bidragit med input och medskick till förslaget om en nationell satsning på "**Plusstaden och världsutställning 2030**". Det är en satsning som presenterats av de två utredningarna **Samordning för bostadsbyggande** och **Fossilfritt Sverige**. IQ Samhällsbyggnad och ytterligare ett 40-tal aktörer har ställt sig bakom satsningen. Ytterligare en tydlig synergi har uppnåtts genom att utskottet konkret arbetat med Vinnovas nya programupplägg och organisation för Hållbart samhällsbyggande. Det bidrar till bättre och mer sammanhållna satsningar från Vinnova till vår sektor och till IQ Samhällsbyggnads medlemmar.

Strategiutskottet

Strategiutskottet har under året slutfört arbetet med Framtidssamtalet. Utifrån en visionsbild av "Det hållbara samhället år 2062" har vi fört samtal med olika blandade grupper. Målet är att få höra hur vi tog oss dit.

Genom framtidssamtalen är det tydligt att samhällsbyggnadsområdet behöver stå rustat för att hantera flera stora förändringar och skiften. Det handlar om förmågan att förändra och anpassa vår syn på begreppet resurser, vad vi definierar som en resurs och hur vi värdesätter den. Det handlar även om teknikens roll, betydelse och effekter. Vi hanterar också synen på det lokala kontra det globala, stad och landsbygd, närhet och distans. Vi har diskuterat hur vi kommer att leva, bo och arbeta år 2062.

Vi behöver redan idag förbereda det samhälle som dagens barn och ungdomar ska leva och bo i år 2062, och vi behöver ta hänsyn till deras värderingar, behov och önskemål. Det målas upp två olika framtidsbilder – den ena dystopisk med ökad

polarisering och politisk oenighet, den andra snarare utopisk med mycket mer närhet och cirkularitet. Utskottets medskick från Framtidssamtalen är att det krävs (politiskt) mod och vilja för att åstadkomma förändring. Det gäller på alla nivåer och för alla människor. Det krävs andra ekonomiska system och nya styrmedel. Och, det behövs många fler samtal, öppna och inkluderande. Förmågan till perspektivbyten är en nyckel till insikt, inkludering och förändring.

Nyttiggörandeutskottet

Under 2020 har Nyttiggörandeutskottet arbetat intensivt med att starta en förstudie till en guide för nyttiggörande av forsknings- och innovationsprojekt i samhällsbyggnadssektorn. Projektledare är Susanne Nellemann Ek och projektgruppen består av framför allt ett urval personer i Nyttiggörandeutskottet, och hela utskottet fungerar som referensgrupp. Du kan läsa mer om projektet på sida 17.

Som ett steg i arbetet med förstudien delar utskottets deltagare med sig av olika metoder för att nyttiggöra resultat under våra möten. Vi talar om TRL-skalan och alternativ till den, och bjuder in externa talare för att bland annat lyfta hur man arbetar med en produkt från idé till introduktion på marknaden. Vid alla möten är en organisation utsedd som värd, vilket innebär att vi får en chans att lära känna hur den organisationen arbetar med nyttiggörande.

Kommunnätverket

IQ Samhällsbyggnads kommunnätverk samlar deltagare från kommuner som är medlemmar i föreningen, forskningsfinansierare och akademi över hela landet. Kommunnätverket var redan innan pandemin framför allt ett digitalt nätverk med möten i webinarieform.

Nätverkets möten bidrar till en bra omvärldsbevakning, förmedlar erfarenheter och ger deltagarna från kommunerna tidig information om nya initiativ och utlysningar. Nätverket leder ofta till fördjupande samarbeten i andra forum.

Utöver årets sex möten för nätverket genomfördes ett sidoprojekt, med stöd av Vinnova, i Innovationsledning i hållbara stadsutvecklingsprojekt. Projektet har engagerat många av nätverkets medlemmar. Läs mer om det på sidan 18.

Under årets möten har vi behandlat aktuella europeiska initiativ och erfarenheter från innovationsledning i Örebro, Stockholm och Knivsta. Vi har blickat in i den forskning som bedrivs på SLU, om barns livsmiljöer. Vi har också tagit del av projekt inom det nya forskningsprogrammet Future Proof Cities, vid Gävle högskola, som fokuserar på klimatomställning, digitalisering och hälsa i små och medelstora städer. Årets sista möte ägnades åt Vinnovas nya program inom hållbar samhällsbyggnad.

Arenor driver utveckling

Vi arbetar vidare med sektorns aktörer med utgångspunkt i de prioriteringar som lyftes i inspelet till regeringens forsknings- och innovationsproposition. Det sker genom våra strategiska verksamhetsområden **Tätposition Sverige, Attraktiva livsmiljöer** och **Kunskapsuppbyggnad**. Inom dessa områden är det tydligt att det behövs angelägna satsningar, och vi har därför skapat "Arenor" där medlemmar kan samverka för att skapa förändring. En arena är en plattform som IQ Samhällsbyggnad erbjuder, där intresserade personer från våra medlemsorganisationer kan arbeta tillsammans på ett agilt och medskapande sätt.

Inom området **Tätposition Sverige** har vi haft ett särskilt fokus på hur kunskapsfronten ska användas i den praktiska tillämpningen och på kvalitetsfrågor. I ett samarbete med Boverket och CMB kring byggsador och ledarskap ordnade vi under hösten två uppskattade webinarier. Ett samarbete som även fick pris som Årets branschsamarbete under Gar-Bo-dagen som gick av stapeln i början av december. Inom arenan Tätposition Sverige skapades en temagrupp med fokus på ledarskapsfrågor med start i oktober, med stort engagemang och många deltagare.

Nästa arena startas inom området **Attraktiva livsmiljöer** under 2021. Det förslag som vi lyfte i inspelet till forsknings- och innovationspropositionen om ett nytt strategiskt innovationsprogram om attraktiva livsmiljöer har väckt intresse hos flera aktörer. Diskussioner pågår nu om vilken roll IQ Samhällsbyggnad kan ta

Inom området **Kunskapsuppbyggnad och livslångt lärande** har samarbetet mellan IQ Samhällsbyggnad och styrelsen för Sveriges Bygguniversitet (SBU) fortsatt. Gemensamt har vi träffat representanter för forskningsfinansiärer och diskuterat forskningsfrågor. Efter en förfrågan från utredaren Alf Karlsson lämnade vi ett inspel till utredningen "**Ett utvecklat innovationsstöd vid universitet och högskolor**".

Samhällsbyggandets regelforum – För ett modernare och effektivare byggande

Sverige står inför stora utmaningar i att effektivisera och utveckla byggandet. Det är en situation som kräver att sektorns aktörer kan ställa om från processer med detaljreglering till ett modernt kravställande utifrån funktion och behov. Omställning drivs på bland annat av Boverkets arbete med "Möjligheternas byggregler". För att klara omställningen krävs helt ny kunskap och nya metoder för kravställande, standardisering, verifiering och uppföljning. Aktörerna är redo att möta utmaningarna, men det behövs också gemensamma resurser för att utveckla de nya verktygen och metoderna.

Under 2020 etablerades därför **Samhällsbyggandets Regelforum** som en ny sektorgemensam satsning som ska möta behov av samordning kring både långsiktigt standardiseringsarbete och det förändrade landskapet kring regelverk

och uppföljning. Arbetet drivs med IQ Samhällsbyggnad som plattform för branschorganisationer, myndigheter och övriga berörda. Gruppen har haft kontinuerliga möten och diskuterat standardisering och förändrade regelverk. Vi har också haft möten med SIS och Boverket för att skapa ett mer sammanhållet och strategiskt arbete.

Arbetet har under 2020 gått från generella samtal till en färdig organisation, med en tydligt enad agenda och vi har skapat en grundfinansiering från branschorganisationerna.

Samhällsbyggandets regelforum ska samordna sektorns aktörer långsiktigt i frågor om samhällets krav, regler och riktlinjer och sektorns behov. Det innebär att forumet över tid ska ägna sig åt olika sakfrågor med olika detaljeringsgrad. I det inledande skedet är vårt fokus primärt på två huvudområden;

- Regler och styrning – Nya byggregler och roller
- Standardiseringsarbete i sektorn

Vårt fortsatta arbete förväntas ge stor nytta för både IQ Samhällsbyggnads medlemmar och för hela samhällsbyggnadssektorn.

Våra program och projekt

Forsknings- och innovationsprogram

E2B2 – Forskning och innovation för energieffektivt byggande och boende

E2B2 är ett program från Energimyndigheten där IQ Samhällsbyggnad är koordinator.

E2B2 producerar nyskapande och användbar kunskap i samverkan mellan akademi, företag och andra aktörer. Vi engagerar till exempel branschorganisationer, kommunala organisationer och bolag. Idag är ungefär 300 organisationer aktivt delaktiga i den forskning som genomförs i programmet, projektledare eller medverkande i något av projekten.

Våra projekt spänner över programmets hela bredd – allt från hur människor använder byggnader, tekniken och förvaltningen av byggnaderna, byggprocessen med dess material, verktyg och metoder till övergripande frågor som livscykelperspektiv och cirkularitet.

Under året har Energimyndigheten genomfört en intern analys och utvärdering av E2B2. Det resulterade i ett beslut om att programmet förlängs till och med år 2024, vilket vi är mycket glada över!

I november genomfördes ett interaktivt möte för alla programmets 80 projektledare. Under året fick projektledarna öva på forskningskommunikation, nätverka och byta erfarenheter med varandra. Utvärderingen visade att deltagarna var mycket nöjda med mötet och att de upplevde att de fick nya kunskaper och nya kontakter, det digitala formatet till trots.

Exempel på projekt inom E2B2

I ett av projektexempel har forskarna analyserat ett helt självförsörjande hus som inte är inkopplat på vare sig elnät, fjärrvärme eller vatten/avlopp. Genomförbarhetsstudien visade att ett sådant hus är realistiskt och forskarna planerar nu för att kunna gå vidare med att studera ett hus i verkligheten.

Ett annat projekt har tagit fram en praktisk handbok för att säkerställa att man tar hänsyn till kraven på buller, dagsljus och energi på ett genomtänkt sätt och på rätt ställe i processen med att planera och bygga bostäder. Det har tidigare varit vanligt att tvingas till omtag sent på grund av att kraven inte hanterats tillräckligt tidigt i processen.

Andra exempel på ny kunskap som kommit fram under året är en studie av tre olika renoveringskoncept som testats i Tjärna ängar i Borlänge, ett miljonprogramområde som står inför en upprustning och renovering. Forskarna har studerat renovering ur ett helhetsperspektiv och med fokus på hållbarhet studerat konsekvenser av olika renoveringskoncept. Det kommer att utgöra ett nyttigt underlag för bostadsbolag som ska förbereda sig för de kommande renoveringarna.

Smart Built Environment – Hållbart samhällsbyggande genom digitalisering och industrialisering

Det strategiska innovationsprogrammet Smart Built Environment samlar samhällsbyggnadssektorns aktörer för att skapa ett mer hållbart samhällsbyggande. Digitalisering och industriella processer är utgångspunkten, och programmet omfattar hela samhällsbyggandets livscykel.

Under 2020 genomfördes utlysningssessioner, programkonferens, nätverksträffar och workshoppar som är viktiga för såväl kunskapsspridning som nätverkande. Till största delen har dessa varit digitala, vilket har medfört att deltagandet har ökat från olika geografiska delar av landet på ett positivt sätt. Vi har också skapat nya samarbeten såväl med andra strategiska innovationsprogram som andra aktörer. Ett exempel är den välbesökta och uppskattade webinarierieserien Contech Talks Live.

Ett led i att kontinuerligt utveckla programmet, som är tänkt att bli 12-årigt, har under 2020 genomförts syntesrapporter med analys av programmets genomförda projekt. Dessa synteser har legat till grund för fortsatta strategiska insatser i programmet. En omvärldspaning om innovation inom digitalisering i samhällsbyggandet ger hela sektorn värdefull kunskap om utvecklingen globalt, och visar på både möjliga kontakter för kunskapsinhämtning men även på möjligheter till kontakter och eventuella framtida samarbeten.

JPI Urban Europe

JPI Urban Europe ger svenska aktörer i samhällsbyggnadssektorn en plattform för att utbyta kunskap och erfarenheter i ett europeiskt sammanhang. Det innebär en möjlighet att knyta kontakter, hämta hem idéer och att vässa forsknings- och innovationsansatser i internationell samverkan.

Exempel på resultat i Smart Built Environment

Vi kan se tydliga effekter av programmets genomförda projekt. Kunskap och lösningar sprids till fler aktörer under projektens gång. Resultaten går ofta in i nya projekt, med eller utan finansiering från programmet, för att implementera lösningarna. Ett exempel på detta är utvecklingen av smarta byggnadskartor för fastighetsbestånd.

Ett annat exempel är projektet Uppkopplad Byggplats, som består av många delprojekt med testbäddar där såväl tekniska lösningar som nya arbetssätt testas och följs upp på byggarbetsplatser. Lösningarna kan sedan implementeras på andra arbetsplatser i de deltagande företagens organisation.

Driving Urban Transitions (DUT)

DUT-partnerskapet är ett av ytterst få initiativ i Horisont Europa som kopplar samman offentliga finansierare och problemägare i strategisk kapacitetsbyggnad i frågor som är relevanta för samhällsbyggnadssektorn. Inriktningen av de tre pelarna Positiva energidistrikt, 15-minuterstaden och Gröna urbana ekonomier har tagits fram genom en omfattande dialogprocess.

JPI Urban Europe har som vision att vara en ledande europeisk och global kunskapsplattform för hållbar stadsomställning och urban samhällsbyggnad. I programmet kanaliseras europeiska och nationella resurser för att driva på kunskaps- och kapacitetsbyggande som behövs för att få till konkreta systemförändringar i städer och stadsområden. Vi gör det genom att driva hållbar omställning på flera nivåer samtidigt med starkt fokus i att föra policy och forskning- och innovationsaktörer närmare städernas verkliga utmaningar. Innovationsarbete bedrivs med en lika tydlig koppling till globala mål (FN: Agenda 2030) och politiska handlingsplaner på europeisk nivå som till projekt på stads- och kvartersnivå. Nyttan och relevans säkras bland annat genom omfattande dialog- och konsultationsprocesser och experimentella och samskapande forsknings- och innovationsansatser, så kallad co-creation.

JPI Urban Europe startade 2010 och har sedan starten strävat efter att successivt involvera fler länder. Sverige har tillsammans med Nederländerna, Österrike och övriga nordiska länder varit en av de drivande krafterna sedan starten. IQ Samhällsbyggnad deltar på uppdrag av de svenska forskningsfinansiärerna Formas, Energimyndigheten och Vinnova i programmets operativa ledning. Under 2020 har vi tagit viktiga steg i riktning mot att etablera ett partnerskap inom EU:s kommande ramverksprogram för forskning och innovation Horisont Europa under namnet Driving Urban Transitions (DUT). Partnerskapen skriver kontrakt med EU på sju år i taget, vilket öppnar upp för mer långsiktiga satsningar.

Projekt och roller

Nyttiggörandeprojekt – ett resultat av utskottsarbete

Nyttiggörandeutskottet inom IQ Samhällsbyggnad tilldelades under 2020 medel av Vinnova, genom det strategiska innovationsprogrammet InfraSweden2030, för att genomföra en förstudie till ett större projekt inom nyttiggörande.

I förstudien genomförs en kartläggning, intervjuer och omvärldsbevakning för att få riktlinjer till, och struktur för, ett mer omfattande projekt. I det större projektet vill vi se hur forsknings- och utvecklingsarbete bättre ska kunna komma ut till marknaden och kommersialiseras. Projektet ska också hantera de krav som forskningsfinansiärerna bör ställa på projekt redan i utlysningstadiet. En viktig del är även att identifiera framgångsfaktorer och goda exempel för ökat nyttiggörande.

Under år 2020 har förstudien arbetat med att ta fram projektmål och definiera vad önskat läge är när projektet är klart. Vi har satt en definition för vad nyttiggörande innebär och vissa litteraturstudier har genomförts. Projektgruppen är nu riggad och klar och vi förbereder oss för ett spännande arbete under 2021.

Innovationsledning i hållbara stadsutvecklingsprojekt

IQ Samhällsbyggnad har under året koordinerat ett initiativ som ska stärka projektledare med ansvar för hållbara stadsdelar i innovationsledning. Initiativet har genomförts med stöd från Vinnova och i samarbete med utredningen Samordning för bostadsbyggande, RISE, Governo och 15 projektledare från 10 kommuner.

Gruppen har träffats vid nio tillfällen med föreläsningar och diskussioner. Under mötena har vi lyft utmaningar som är förenade med att bedriva systematiskt innovationsarbete i kommunala organisationer och i nära samverkan med andra aktörer har en gemensam grund lagts för fortsatt utbyte. Utöver kapacitetsförstärkning i deltagande organisationer har projektet även resulterat i ett tiotal exempel på lokala innovationsstrategier.

Tio kommuner ingick i projektet:

- Gävle kommun
- Härryda Landvetter Södra
- Haninge kommun
- Malmö stad
- Trollhättans stad
- Täby kommun
- Umeå kommun
- Uppsala kommun
- Varbergs kommun
- Västerås stad

Adjungerad professur – digitalisering i byggandet

Olle Samuelsson har en adjungerade professur vid Luleå tekniska universitet. I sin roll arbetar han med ett långsiktigt kunskapsbyggande som fokuserar på digitalisering av samhällsbyggnadssektorn, med en särskild blick på bygg- och installationsbranschen. I satsningen pågår arbete med två vetenskapliga papers som ska bidra med ny kunskap till sektorn.

Den första rapporten fokuserar på BIM. Ett brett intervjuunderlag med aktörer från Norden bidrar med sin förståelse om vilka BIM-nyttor som de facto realiserats. Här presenteras en förklaringsmodell till varför just dessa nyttor realiserats, och varför andra potentiella nyttor låter vänta på sig.

Det andra projektet har fokus på den "digitala transformationen". Här studeras de mekanismer som skapat transformation i andra sektorer och ställs i kontrast mot byggbranschen. Den kunskap som skapas är nödvändig för förståelsen av den fortsatta utvecklingen både hos sektorns aktörer och hos akademien.

Föreläsningar, presentationer och handledning av examensarbeten ingår i arbetet och bidrar också till den långsiktiga kunskapsuppbyggnaden, som också ger tydligt avtryck i IQ Samhällsbyggnads verksamhet.

Digital samordnare för SBUF

Uppdraget som digital samordnare åt den privata forskningsfinansiären Svenska Byggbranschens Utvecklingsfond, SBUF är ett uppdrag i två delar, som båda bidrar till mer samordnade och strategiskt inriktade satsningar inom digitalisering i sektorn.

Den första delen av uppdraget innebär att samordnaren vid varje ansökningstillfälle inom SBUF göra en "förbedömning" av inkomna ansökningar inom digitalisering. Här sätts ansökningarna i sitt sammanhang kopplat till andra satsningar som görs. Det ingår också att bistå med bedömning av förslagets potential. De olika utskotten inom SBUF får del av kartbilden och använder den som stöd i sin bedömning av projekten.

Den andra delen av uppdraget innebär en allmän omvärldsspaning och kartläggning av digitaliseringsinitiativ. Under 2020 har arbetet resulterat i en rapport som fått uppmärksamhet både som presentation vid flera seminarier och genom spridning via både SBUF:s och IQ Samhällsbyggnads kommunikationskanaler. Sammantaget bidrar arbetet till tydligare samordning inom sektorn och att fler aktörer jobbar tillsammans mot gemensamma mål.

Närstående verksamhet

BIM Alliance

BIM Alliance är en sektorsdriven ideell förening som arbetar för bättre samhällsbyggande med hjälp av BIM, digital strukturerad informationshantering. Genom BIM kan obrutna informationsflöden skapas i samhällsbyggandets processer och samhällsbyggnadssektorn effektiviseras betydligt.

Föreningen har cirka 200 medlemmar. BIM Alliance har på samma sätt som tidigare år anlitat resurser från IQ Samhällsbyggnad för att leda och driva verksamheten. Medlemmar deltar aktivt i nätverksträffar och intressentgrupper och lär av varandra hur man utvecklar digitala arbetssätt. I föreningen byggs på så sätt värdefull kunskap för den egna organisationen, och för hela branschens utveckling.

BIM Alliance prioriterade områden under 2020 var att:

- Erbjuder nätverk och mötesplatser för medlemmarna och branschen
- Vara vägvisare för standardisering av digital information för samhällsbyggnadssektorn
- Öka ledningsnivåns kunskap om BIM, digitalisering och hur det stödjer hållbarhetsarbetet
- Vara opinionsbildande för att bredda bilden av vad BIM är och potentialen

Organisation

IQ Samhällsbyggnad styrs av sina medlemmar. Föreningens högsta beslutande organ är årsstämman som hålls en gång per år. Det är också på årsstämman som föreningens styrelse utses.

Styrelsen är IQ Samhällsbyggnads verkställande organ, och styrelsen har i uppgift att leda föreningens verksamhet i enlighet med stadgarna och stämmans beslut. Styrelsen utser en verkställande direktör som leder föreningens arbete, vilket till stor del utförs av servicebolaget IQ Samhällsbyggnad AB.

När vi pratar om IQ Samhällsbyggnad i dagligt tal avser vi både föreningen och servicebolaget. Inom ramen för föreningens verksamhet ligger att företräda medlemmarna utåt, till exempel genom att besvara remisser. Föreningen arbetar med att långsiktigt driva frågor i syfte att nå ett hållbart samhällsbyggande, framför allt genom att samla sektorn för att göra inspel till den kommande forskningspolitiska inriktningen.

Genom IQ Samhällsbyggnad AB, som finansieras genom serviceavgiften, erbjuder våra medlemmar service genom exempelvis rådgivning, seminarier, utbildningar, studiebesök samt informationsmaterial. Program- och projektverksamheten bedrivs också inom ramen för servicebolaget.

IQ Samhällsbyggnads kansli bedriver den dagliga verksamheten på uppdrag av styrelsen.

Styrelsen

Vid årsstämman den 6 maj 2020 utsågs följande styrelse:

- **Mari Broman**, ordförande
- **Christina Lindbäck** (tidigare NCC), vice ordförande
- **Anna Bergström**, arkitekt SAR/MSA, Jernhusen
- **Helena Bjarnegård**, riksarkitekt, Boverket
- **Sanna Edling**, projektchef stadsdelen Mälarporten, Västerås stad
- **Sven Junkers**, chef, Skanska Teknik
- **Tina Karrbom Gustavsson**, professor, KTH
- **Urban Månsson**, vd, Svensk Byggtjänst
- **Susanne Nielson Skovgaard**, chef strategisk utveckling, Trafikverket
- **Niklas Sörensen**, vd, Ramboll Sverige
- **Magnus Tengberg**, affärsområdeschef Fastighetsutveckling, Vasakronan, region Göteborg

Styrelsen har under året haft fem styrelsemöten; fyra ordinarie och ett konstituerande samt ett särskilt strategimöte i samband med styrelsemötet i september.

Valberedningen

IQ Samhällsbyggnads valberedning består av följande tre personer: Ola Månsson från Installatörsföretagen (sammankallande), Albert Edman från RISE, och Birgitta Olofsson från Tyréns.

Kansliet

IQ Samhällsbyggnads kansli har under året bestått av följande personer:

- **Anita Aspegren**, vd
- **Klara Broms Seving**, kommunikatör
- **Jonas Bylund**, programledare
- **Åsa Flygare**, projektkoordinator
- **Kristina Gabriellii**, programledare
- **Helena Gibson Ek**, kommunikationsansvarig
- **Anna Land**, programledare
- **Terese Lilliehorn**, kommunikatör och medlemsansvarig
- **Susanne Nellemann Ek**, vd BIM Alliance och projektledare
- **Anders Nilsson**, biträdande projektledare, från och med 3 augusti
- **Helena Nordin**, controller, till och med 2 augusti
- **Amy Rader Olsson**, projektledare
- **Olle Samuelson**, forsknings- och innovationsstrateg
- **Katarina Schylberg**, programledare, delvis tjänstledig
- **Lina Theander**, kommunikatör och webbansvarig
- **Caroline Wrangsten**, biträdande projektledare

Ekonomi

Resultat och ställning

Flerårsöversikt

	2020	2019	2018	2017	2016
Medlemsavgifter	436 500	467 500	486 375	472 500	481 500
Soliditet %	95	94	94	95	95
Resultat efter finansnetto	20 750	-	-28 625	3 750	250
Antal medlemmar	99	106	112	107	110

<i>Allmänna förutsättningar</i>	2020	2019	2018	2017	2016
Resultat (tkr)					
Verksamhetens intäkter	436	468	486	473	482
Verksamhetens kostnader	-416	-468	-515	-469	-481
Verksamhetens resultat	21	0	-29	4	0
Årets resultat	21	0	-29	4	0

Ekonomisk ställning

Definitioner

Eget kapital – Företagets nettotillgångar, dvs skillnader mellan tillgångar och skulder.

Soliditet (%) – Uppgiften beräknas som utgående eget kapital dividerat med balansomslutningen (totala tillgångar i balansräkningen).

Värdesäkring av eget kapital (%) – Uppgiften beräknas som årets resultat dividerat med ingående eget kapital.

Förändring av eget kapital

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning

	Not	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
Verksamhetens intäkter			
Medlemsavgifter		436 500	467 500
		436 500	467 500
Verksamhetens kostnader			
Övriga externa kostnader	2	-415 750	-467 500
		-415 750	-467 500
Verksamhetsresultat		20 750	0
Resultat efter finansiella poster		20 750	0
Resultat före skatt		20 750	0
Årets resultat		20 750	0

Balansräkning

Tillgångar	Not	2020-12-31	2019-12-31
Anläggningstillgångar			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	3, 4	100 000	100 000
Fordringar hos koncernföretag		141 087	120 337
		241 087	220 337
Summa anläggningstillgångar		241 087	220 337
Summa tillgångar		241 087	220 337

Balansräkning

Eget kapital och skulder	Not	2020-12-31	2019-12-31
Eget kapital			
Balanserat kapital		207 837	207 837
Årets resultat		20 750	0
Summa eget kapital		228 587	207 837
Kortfristiga skulder			
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		12 500	12 500
Summa kortfristiga skulder		12 500	12 500
Summa eget kapital och skulder		241 087	220 337

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Intäktsredovisning

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i den ideella föreningen. Medlemsavgifter intäktfors vid inbetalning från medlem.

Koncernförhållanden

Företaget är ett moderföretag, men med hänvisning till undantagsreglerna i årsredovisningslagen 7 kap 3§ upprättas ingen koncernredovisning.

Not 2 Övriga externa kostnader

	2020	2019
Tjänster köpta från IQ Samhällsbyggnad AB	400 000	455 000
Övriga förvaltningskostnader	15 750	12 500
	415 750	467 500

Föreningen har inte haft några anställda under verksamhetsåret. Ersättningar till styrelsen har ej utgått.

Not 3 Andelar i koncernföretag

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärden	100 000	100 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	100 000	100 000
Utgående redovisat värde	100 000	100 000

Not 4 Specifikation andelar i koncernföretag

Namn	Kapitalandel	Rösträttsandel	Antal andelar
IQ Samhällsbyggnad AB	100%	100%	100
IQ Samhällsbyggnad AB	Org.nr 556605-5249	Säte Stockholm	

Underskrifter

Mari Broman
Ordförande

Helena Bjarnegård

Anna Bergström

Christina Lindbäck

Magnus Tengberg

Niklas Sörensen

Susanne Nielson Skovgaard

Sanna Edling

Sven Junkers

Urban Månsson

Tina Karrbom Gustavsson

Anita Aspegren
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats
Ernst & Young AB

Jens Karlsson
Auktoriserad revisor

Mats Hermansson
Lekmannarevisor

IQ Samhällsbyggnad

**IQ Samhällsbyggnad tar Sverige till
en tätposition inom hållbart
samhällsbyggande**

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 27 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 27 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 27 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 27 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 27 sider før denne side

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 28 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 28 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 28 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 28 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 28 sider før denne side

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende